

De Spikkel inspireert tot speelplekken die ertoe doen

Einde van de saaie speelplek

De kinderen zijn er snel uit: 'Nee joh, dit is echt een plek voor ukkies.' Met een groepje basisschoolkinderen wandel ik door hun woonwijk. Ze laten mij zien waar ze spelen, hutten bouwen, welke speelplekken ze de leukste vinden en welke de minst leuke. Ze laten mij een redelijk nieuwe speelplek zien, waarschijnlijk met bewonersinspraak aangelegd. Deze heeft naar schatting 30.000 euro aan speeltoestellen, ondergronden en hekwerken gekost, maar het is wel de saaiste speelplek.

Auteur: Johan Oost (OBB Ingenieurs)

OBB speelruimtespecialisten wil met De Spikkel inspireren om uitdagende(r) speelplekken te realiseren. De Spikkel is niet zozeer bedoeld om plekken af te keuren, maar wil ontwerpers en beoordelaars van ontwerpen (zowel ouders als professionals) helpen om te bereiken waar het eigenlijk om te doen is: speelplekken maken die echte speelwaarde hebben en die kinderen prikkelen om steeds weer terug te komen.

Een goed bedoeld weiland met speeltoestellen
Toch zijn saaie speelplekken niet alleen van de afgelopen jaren. Al meer dan 20 jaar wandelt OBB

met kinderen van 8 tot 12 jaar door woonwijken van dorpen en steden en in al die jaren is saaiheid de meest gehoorde opmerking. Speelplekken worden nog steeds door volwassenen, voor volwassenen aangelegd. *'Er moet dan voor alle leeftijden van 3 tot 11 jaar iets zijn, maar daardoor is het juist net niets; een huisje, een klimtoestel met glijbaan en duikelrek, het liefst met een hek en een haagje eromheen. Eigenlijk een weiland met speeltoestellen.'*

Maar als je aan volwassenen vraagt waar zij speelden toen ze tien jaar waren, volgen er verhalen over hutten bouwen, kikkervisjes vangen en op

een zelfgebouwde skelter van een heuvel af racen. We zouden onze kinderen toch ook zulke herinneringen gunnen en speelplekken moeten maken die daarvoor zorgen!

Dan hebben we het nog niet eens over de keuze voor onderhoudsarme toestellen, die bij voorkeur zo laag zijn dat er geen valondergrond nodig is. Hoe kun je met een speeltoestel van 1,50 meter hoog kriebels in de buik bij avontuurlijk ingestelde meiden en jongens verwachten?

Speelplekken worden nog steeds door volwassenen, voor volwassenen aangelegd

Terug naar de kriebels in de buik

Als ontwerper of beheerder wil je op woensdagmiddag een speelplek vol spelende kinderen zien. Thuis is vaak al zo veel speelgoed, dat een speelplek wel echt iets leuks moet bieden om kinderen letterlijk over de drempel te trekken. Vooral kinderen ouder dan acht jaar willen kriebels in hun buik voelen als ze hoog klimmen of hard glijden. Ze hebben ruimte nodig voor intensief balspel of om een spannende hut te bouwen in de bosjes. Dit zijn moeilijke criteria om aan een ontwerper voor

te leggen of een aanbesteding op te gunnen. OBB heeft jarenlange ervaring met het ontwerpen van speellandschappen en wil die kennis graag delen. Daarom is De Spikkel ontwikkeld. De Spikkel toetst een speelplek zodat vóór de aanleg al duidelijk is of er wel genoeg verschillende speelmogelijkheden zijn. De Spikkel geeft criteria voor variatie in omgeving, inrichting, spelmogelijkheden en uitdaging; dit alles omschreven vanuit de ogen van de doelgroep, het kind.

Met bijvoorbeeld de vraag 'Is er ruimte voor verschillende speeltypes?' wordt ruimte geclaimd voor de doelgroepen schouwer, rauwer, bouwer en dourer. Is er voor elk wat wils in het nieuwe ontwerp? In De Spikkel worden in diverse domeinen vragen gesteld om snel tot een evenwichtig overzicht te komen. Met de uitkomsten kan een beheerder of ontwerper beter voorbereid tot een plan van aanpak komen.

Een woordcloud inspireert de gebruikers om te kijken of alle speel- en verblijfmogelijkheden zijn meegenomen in de analyse. Met De Spikkel wordt voorkomen dat er eenzijdig speeltoestellen worden geplaatst, zonder dat rekening wordt gehouden met de wensen van de gebruikers en de omgeving.

Vier versies om tot een speellandschap te komen. Er is een Spikkel voor een centrale speelplek, voor een steunplek, voor een informele speelplek en

voor een bovenwijkse speelplek. De vragen zijn hetzelfde, maar voor elk doel kan er een andere score uit komen.

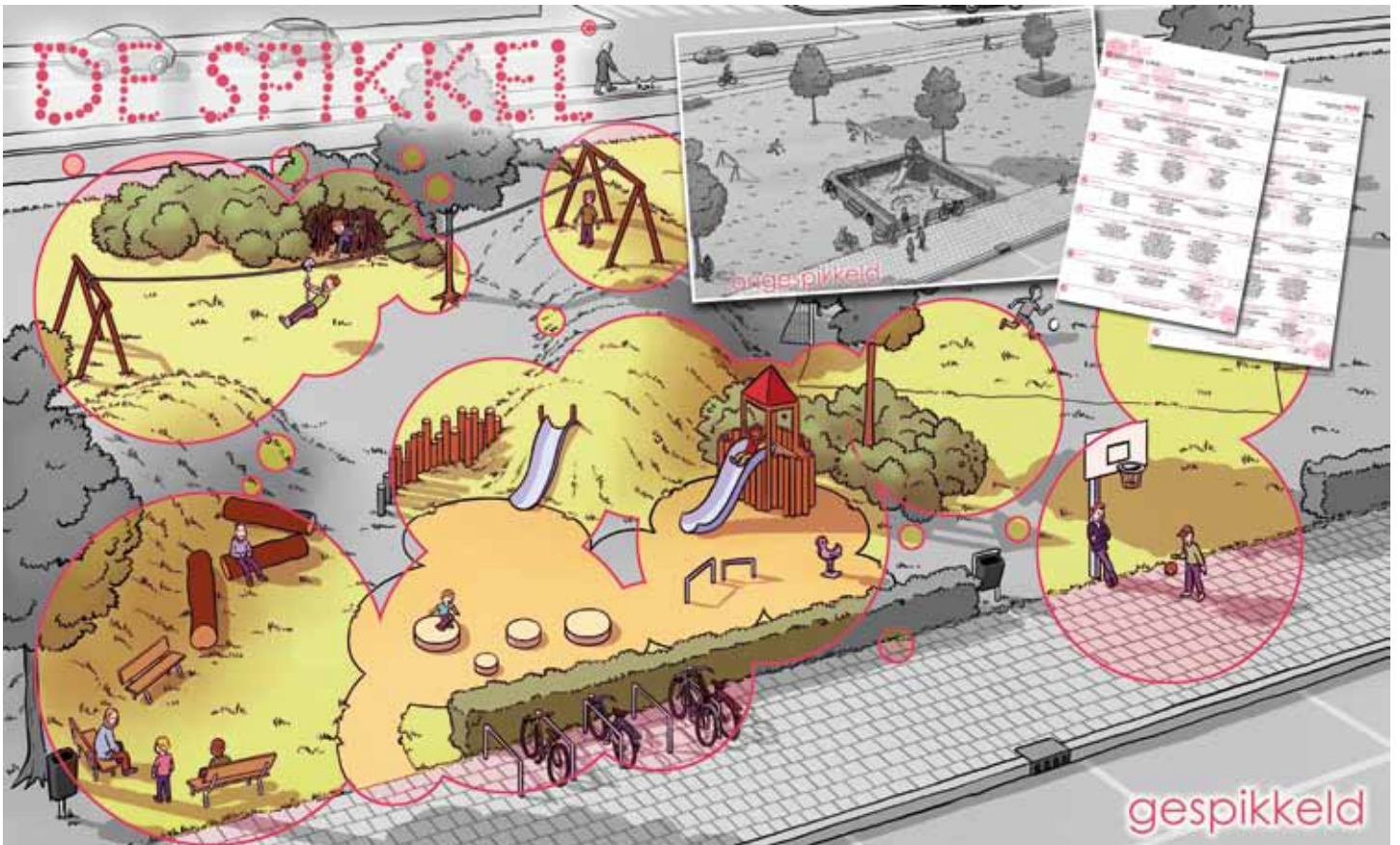
Door een gevarieerd bestaand landschap als uitgangspunt te nemen, groeit het aantal speelmogelijkheden explosief: een kaal gazon zonder specifieke inrichting kan een plek zijn om te vliegeren, een sneeuwpop te bouwen, madeliefjes te plukken, een buurtbarbecue te houden of toch (met twee jassen als goal) te voetballen. Door de toevoeging van nog een hoogteverschil kun je er ook nog sleeën, je verstoppen en in plassen stampen. Leg het tegelplateau nu eens expres aan met een 'verzakking', zodat het regenwater er blijft staan, of

Door een gevarieerd bestaand landschap als uitgangspunt te nemen, groeit het aantal speelmogelijkheden explosief

4 min. leestijd

DE INZET BIJ GEMEENTELIJKE NETWERKBIJENKOMSTEN

De Spikkel komt niet zomaar uit de lucht vallen. Naast natuurlijke onderbouwing vanuit de literatuur en de kennis en ervaring van OBB speelruimtespecialisten is De Spikkel getest door deskundigen tijdens netwerkbijeenkomsten in Zoetermeer en Ermelo, door hoveniers tijdens de Groendag Hoorn, maar ook – en dat is misschien wel het leukste – door bewoners tijdens het uitvoeringstraject in Barneveld.

Quotes van enkele gebruikers in de evaluatie van de netwerkbijeenkomst:

'Ik kan denk ik al niet meer zonder'

'De scoretabel ga ik gebruiken'

'Beter inzicht m.b.t. de speelbehoefte kinderen'

'Anders kijken naar speelplekken, nog meer vanuit het kind'

'Het ontwerpen en beoordelen van een speelplek is niet gemakkelijk en gebeurde waarschijnlijk ook niet goed. De Spikkel geeft hier handvatten voor die in eerste instantie goed toepasbaar lijken. De eisen moeten bij het ontwerp natuurlijk wel bij de ontwerper bekend zijn.'

leg het aan met verschillende kleuren tegels – al dan niet met een patroon of ontwerp.

Walk the talk

De Spikkel, inclusief instructievideo met uitleg, is voor ontwerpers, gemeenten, opdrachtgevers en leveranciers gratis te downloaden via www.obb-ingenieurs.nl/spikkel. Daarnaast biedt OBB aan om gratis en vrijblijvend (concept)speelruimteontwerpen te toetsen, die ingezonden kunnen worden via spikkel@obb-ingenieurs.nl. U ontvangt dan niet

alleen een beoordeling van de speelplek, maar we geven ook tips waarmee u de speelplek leuker kunt maken.

De Spikkel wordt ook op netwerkbijeenkomsten van gemeenten gepresenteerd. Wilt u zelf ook een netwerkbijeenkomst organiseren, neem dan contact op via spikkel@obb-ingenieurs.nl. Want ieder kind heeft recht op een uitdagende speelplek!

Johan Oost

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-6636